

ઘોરણા : 7

ગુજરાતી

પુનરાવર્તન - 3

Sem : 2

કાર્તી

(1) ભમીએ ગુજરાતે : દક્ષિણ ભાગી

મહેતા

(2) અખબારી નોંધ

(3) ગ્રામમાતા

ભાણભાઈ જીડી

(4) હાઇસ્કુલમાં

મહેતા

(5) જનની

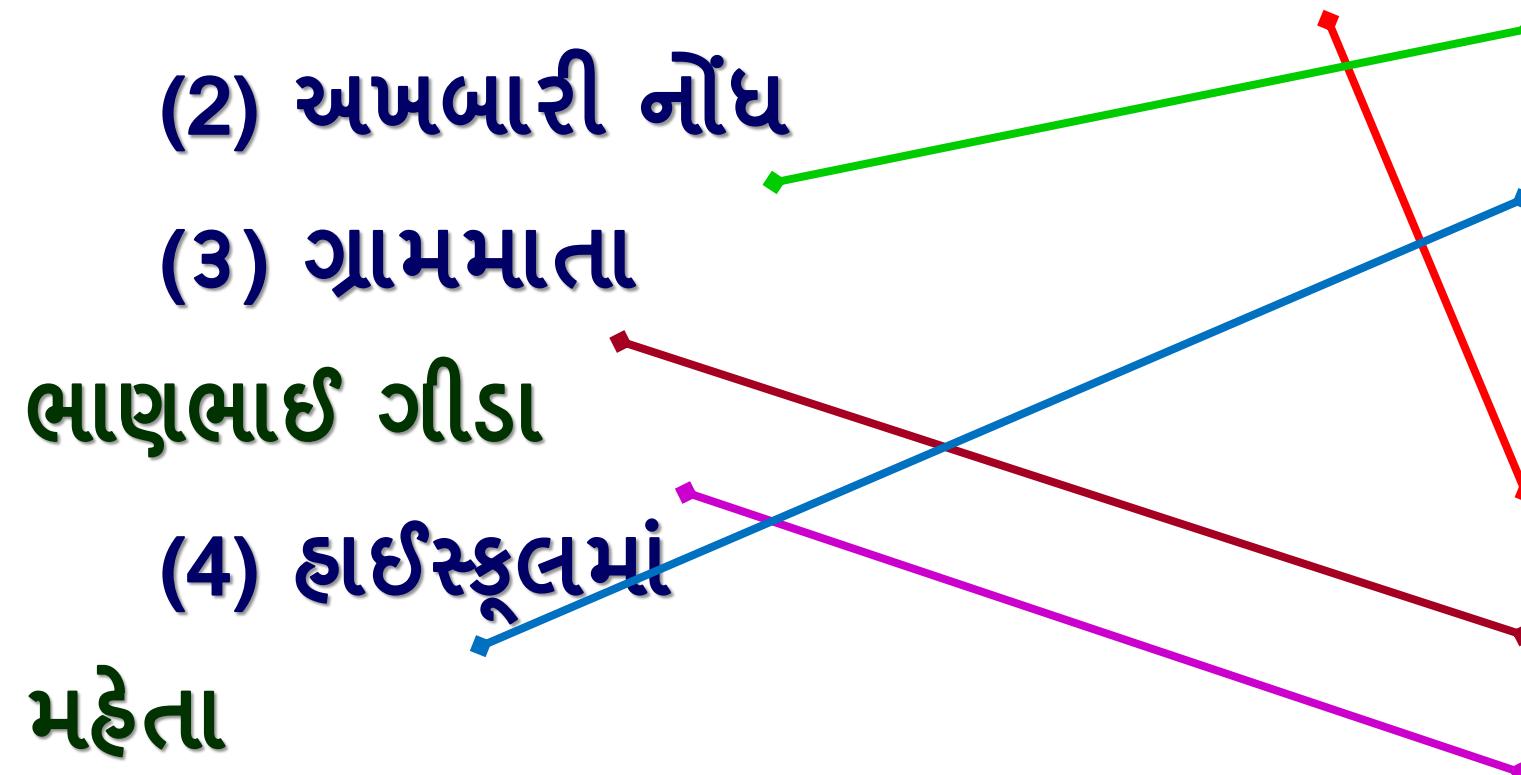
(1) ડૉ. ચંદ્રકાન્ત

(2) બોટાદકર

(3)

(4) ચંદ્રવદન

(5) કલાપી

પ્રશ્ન: 2 નીચેનાં વિધાનો 'હાઇસ્ક્યુલમાં' પા�ના આધારે યોગ્ય

ઘટનાક્રમમાં ગોઠવીને લખો :

- (1) હું શરમાયો, શિક્ષકના પ્રેમની અવગણના ન કરી શક્યો. 4
- (2) મારનું દુઃખ નહીંતું, પણ હું દંડને પાત્ર ગણાયો એ
મહાદુઃખ હતું. 1
- (3) ભૂમિતિના શિક્ષક સમજવવામાં સારા હતા, પણ મને કંઈ
ગેડ જ ન બેસે. 3

(4) જે એક ભાષાને શાસ્ત્રીય પ્રક્રિયા પ્રજ્ઞાપન કરી શકે છે, તને પણ
બીજું ભાષાનું જ્ઞાન સુલભ થઈ પડે છે.

5

(5) પિતાજીની સેવા કરવાને ખાતર કસરતની માફી મળવી
જોઈએ, એવી વિનંતી કરી.

2

પ્રશ્ન: ૩ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

(1) અખબારી નોંધ લખતી વખતે યાદ રાખવાના પાંચ 'W' અને 'H'
એટલે શું?

- અખબારી નોંધ લખતી વખતે યાદ રાખવાના પાંચ 'W' અને 'H' :
 - 1. શું? (What),
 - 2. ક્યાં? (Where),
 - 3. ક્યારે? (When),
 - 4. શા માટે? (Why),
 - 5. કોણે, કોની? (Who), કેવી રીતે? (How).

(2) માતાના કાળજીમાં કયાં કયાં અરમાનો હોય છે?

➤ માતાના કાળજીમાં સંતાનને સુખી કરવા અંગેનાં અરમાનો ભરેલાં હોય છે.

(3) ‘નઠારા અક્ષર એ અધૂરી કેળવણીની નિશાની છે.’ –

આ વિધાન કોણે લખ્યું છે? સમજાવો.

➤ ‘નઠારા અક્ષર એ અધૂરી કેળવણીની નિશાની છે.’ – આ વિધાન ગાંધીજીએ લખ્યું છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં ભારેલા નવયુવકોના તેમજ વકીલોના મોતીના દાણા જેવા અક્ષર જોઈને ગાંધીજી

પોતાના નબળા અક્ષરો માટે લજવાચા ને પસ્તાચા. એટલે તેઓ કહે
છે કે નઠારા અક્ષર એ અધૂરી કેળવણીની નિશાની છે.

(4) દુદામામા લેખકના બૂટ તૈયાર ન કરી શકતા, ત્યારે કેવાં કેવાં
બહાનાં બતાવતા?

➤ દુદામામા બૂટ તૈયાર ન કરી શકતા ત્યારે જુદાં જુદાં બહાનાં
બતાવતા :

(1) પહેલી વાર જાત્રાનું બહાનું કાઢ્યું.

(2) બીજી વાર કરીમભાઈનાં ભજનોની વાત કાઢીને બૂટની વાત

બુલાવવાનો પ્રથમન કયો.

- (3) ત્રીજી વાર બૂટ લાલ કરવા છે કે કાળા ? - એવું બહાનું કાઢ્યું.
- (4) ચોથી વાર બૂટ બે દિવસ 'ઓઠા'માં રાખવા પડશે એમ કહ્યું.
- (5) પાંચમી વાર એ બૂટ બીજાને અપાઈ ગયાનું બહાનું કાઢ્યું.

(5) વૃદ્ધાએ બીજો રસનો ખ્યાલો ભરવા ફરી ફરી કાતળી કાપી છતાં ખ્યાલો ન ભરાયો. શા માટે?

➤ વૃદ્ધાએ બીજો રસનો ખ્યાલો ભરવા ફરી ફરી કાતળી કાપી
છતાં ખ્યાલો ન ભરાયો, કારણ કે પૃથ્વી રસહીન થઈ ગઈ
હતી અને રાજ નિર્દ્ય થયો હતો.

પ્રશ્ન: 4 તમારી શાળામાંથી ગયેલા પ્રવાસની અખબારી નોંધ તૈયાર કરી સ્થાનિક અખબારના તંત્રીને પ્રકાશિત કરવા વિનંતી પત્ર લખો.

➤ અખબારના તંત્રીને અખબારી નોંધ પ્રકાશિત કરવા વિનંતીપત્ર.

માનનીય તંત્રીશ્રી,

તા. 12

ઓગસ્ટ, 2014

‘સંદેશ’ ઈનિક,

સંદેશ ભવન, વલ્લાપુર ગામ પાછળ,

અમદાવાદ : 380 054 (ગુજરાત)

સાદર પ્રણામ. આ સાથે મોકલેલ 'અખબારી નોંધ' આપના લોકપ્રિય
સમાચારપત્રની 'સમાચાર નોંધ' કોલમમાં પ્રગટ કરવા નમ્ર વિનંતી છે.
આભાર સહ.

આપનો

વિશ્વાસુ,

કમલ

મજમુદારનાં વંદન

અખબારી નોંધ

(પ્રવાસ)

જ્ઞાનયજ્ઞ સ્કૂલ, અસારવાના વિદ્યાર્થીઓ 10 અને 11
ઓગસ્ટના બે દિવસ અંબાજ મુકામે પ્રવાસ પૂરો કરીને
સુખરૂપ પરત આવી ગયા છે. કેટલાક વિદ્યાર્થીઓએ ટ્રેકિંગનો
લાભ પણ લીધો હતો.

પ્રશ્ન 5. તમારી શાળામાં આવતાં સામયિકોની યાદી તૈયાર કરી નીચેના ક્રોટામાં વર્ગીકૃત કરો:

ક્રમ	સામયિકનું નામ	પ્રકાશન સમયગાળો	પ્રકાશનનું સ્થળ - સરનામું	તંત્રીનું નામ	વાર્ષિક લવાજમ રૂ
1	શબ્દસૂચિ	માસિક	સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર.	હર્ષદ ત્રિવેદી	₹ 100
2	બાલસૂચિ	માસિક	પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર.	-----	₹ 150
3	કવિલોક	દ્વિમાસિક	કવિલોક ટ્રસ્ટ, રાયપુર, અમદાવાદ.	ધીરુભાઈ પરીખ	₹ 50
4	ચંપક	માસિક	દિલ્લી પ્રકાશન	-----	₹ 400
5	અખંડાનંદ	માસિક	લિખુ અખંડાનંદ ટ્રસ્ટ, રાયખડ, અમદાવાદ.	પ્રકાશ શાહ	₹ 100

પ્રશ્ન: 6. સૂચવ્યા મુજબ કરો :

(1) નીચેના શબ્દોમાંથી વિશેષણો શોધી તેમની યાદી બનાવો :-

હજાર, હું, પ્રિય, જમવું, નગર, વિનોદ, શોકુંક, પહેલો,
દયાળુ, અધો, સુંદર, પ્રથમ, રાતું

➤ હજાર, પ્રિય, શોકુંક, પહેલો, દયાળુ, અધો, સુંદર, પ્રથમ, રાતું.

(2) તમે અલગ તારવેલાં વિશેષણોને વિવિધ પ્રકારોમાં વર્ગીકૃત કરો :

➤ ગુણવાચક - પ્રિય, દયાળુ, સુંદર, રાતું સંખ્યાવાચક - હજાર,
પહેલો, અધો, પ્રથમ પરિમાણવાચક - શોકુંક,

(3) આ વિશેષણોની મદદથી એક-એક વાક્ય બનાવો.

➤ રાકેશ મારો પ્રિય અને દયાળુ મિત્ર છે. તેને સુંદર ફૂલો ગમે છે, પણ તે થોડોક ગુસ્સાવાળો છે. તે ગુસ્સે થાય છે ત્યારે તેનું મોઢું રાતું થઈ જાય છે. હજાર રૂપિયા બમણા કરવા તેણે બેન્કમાં મૂક્યા. મૂકેશ વર્ગમાં હંમેશાં પહેલો નંબર મેળવતો. તેણે અધો કપ દૂધ પીધું. વર્ગમાં પ્રથમ નંબર મેળવવા મહેનત કરવી પડે.

પ્રશ્ન: 7 સૂચવ્યા મુજબ કરો :

(1) ‘આવ, ભાણા આવ’ પાઠમાં આવતા લોનવડ્ડા

(અન્ય ભાષામાંથી લીધેલા શબ્દો) ની યાદી બનાવો :

ઉદાહરણ : સ્કૂલ, રિપેર

➤ બૂટ, મીટિંગ, પાલીસ, કેસ, ટાઇફોન્ડ, રેલવે, પેન્સિલ,
પ્રોજેક્ટ, ડૉક્ટર, સ્ટેશન માસ્ટર, પોટરી, ફેશન.

(2) આ શબ્દોનો વાક્યપ્રયોગ કરો :

- ❖ ડૉક્ટર, બુટને પાલીસ કરીને મીટિંગમાં જવા રેલવેમાં બેઠા.
- ❖ સ્ટેશન માસ્ટર પણ જોડે જ હતા.
- ❖ મધુભાઈએ પોટરીનો ધંધો છોડીને પેન્સિલ ઉત્પાદનનો પ્રોજેક્ટ નામ્યો.
- ❖ ટાઇક્ઝોર્ડના દર્દીએ દવાખાનામાં કેસ કઢાવ્યો.
- ❖ કપડાંની ફેશન બદલાતી રહે છે.

(3) આ વાક્યોમાં વપરાયેલ લોનવડ્ડાની જગ્યાએ તેના ગુજરાતી શબ્દ લખી વાક્ય ફરીથી લખો :

➤ ઉપરોક્ત વાક્યોમાં અંગ્રેજી કે લોનવડ્ડાની જગ્યાએ ગુજરાતી શબ્દ લખતાં અર્થ અસ્પષ્ટ બને છે.

પ્રશ્ન: 8 નીચેના શબ્દોના બે-બે સમાનાર્�ી શબ્દો લખો :

(1) જનની = માતા, જનેતા

(2) અખબાર = છાપું, સામગ્રિક

(3) અંખ = નેત્ર, નયન

(4) સૂર્ય = રવિ, ભાનુ

પ્રશ્ન: 9. તમે કરેલા પ્રવાસ-પર્યટનનું વર્ણન કરતો પત્ર તમારા
મિત્રને

લખો.

એવન્ધૂ,
ભૂજ.

કૌશલ મહેતા,
404, બદ્રિનાથ
ગૌરી રોડ,

તા. 12-5-15

મજામાં હોઇશ. હું મમ્પીપણા સાથે દક્ષિણામાં સાપુતરા જઈ
આવ્યો.

સાપુતરાનું અલગ સાંસ્કૃતિક અને ઐતિહાસિક મહત્વ છે.
આહવા, વધઈ, બોટનિકલ ગાર્ડન, મધમાખી ઉછેરકેન્દ્રને આધુનિક
દૃષ્ટિએ એને સ્થળ તરીકે સરસ રીતે વિકસાવવામાં આવ્યું છે.
ક્રોટોગ્રાફ્સ લાવ્યો છું. રૂબરૂ મળીશ ત્યારે અન્ય સ્થળોની વિગતવાર
વાતો કરીશ. એ વાતો કરવા માટે તું મારે ત્યાં આવે એ માટે આ પત્ર
લખ્યો છે. આમતો આટલી વાત મોબાઇલ ઉપર થઈ

શક્ત પણ તું એ ભૂલી જત. આ પત્રથી તને અહીં આવવાનું યાદ
રહેશે.

તારાં મમ્મીપણાને મારા પ્રણામ કહેજે. નાની ભૂમિને
રમાડજે. તારા મોબાઇલની નહિ પણ પત્રની રાહ જોઉં છું.

લ. તારો મિત્ર,
કૌશલ

પ્રશ્ન: 10 'ગ્રામમાતા' કાવ્યમાં રાજાની ભૂમિકા તમારી દૃષ્ટિએ યોગ્ય છે? શા માટે? જો તમે રાજા હો તો શું કરો?

➤ 'ગ્રામમાતા' કાવ્યમાં રાજાની ભૂમિકા મારી દૃષ્ટિએ યોગ્ય
છે. રાજા ક્ષણવાર માટે પ્રલોભનમાં આવી, પ્રજા પ્રત્યે ખોટું
વિચારે છે. મનુષ્ય માત્ર ભૂલને પાત્ર છે. રાજા ભૂલને
સુધારી લે છે. એનું ઉદારદિલ હૃદય ક્ષણવારમાં બદલાઈ
જાય છે. શેરડી રસહીન થઈ જવાનું રહસ્ય એને સમજાઈ
જાય છે.

ਕੁਂ ਰਾਜ ਹੋਉਂ ਤੋ ਪ੍ਰਯਾ ਪ੍ਰਤੇ ਪ੍ਰੇਮਭਾਵ ਰਾਖੁਂ, ਪ੍ਰਯਾਨੁ
ਲਾਲਨਪਾਲਨ ਕੁਝ. ਤੇਮਨਾ ਹਿਤ ਮਾਟੇ ਕਾਧਮ ਪ੍ਰਥਨ਼ਸ਼ੀਲ ਰਹੁਂ.

પ્રશ્ન: 11 નીચેના શબ્દોના વિકુદ્ધાર્થી શબ્દો આપો :

(1) નિરાશા આશા

(2) આથમણું ઉગમણું

(3) અંધકાર ઉજાશ, પ્રકાશ

(4) આનંદ શોક

(5) પારકું પોતાનું

(6) ધરા

આસમાન

(7) ટેકરી ખાડો

(8) ક્રોમલ

કદણ

પ્રશ્ન: 12 એકમ 10 થી 15માંથી બે-બે પ્રશ્નાર્થવાક્ય,
ઉદગારવાક્ય અને નિર્દેશાર્થકવાક્યોની વાઈ તૈયાર
કરો. (અહીં પાંચ-પાંચ વાક્યો આપ્યાં છ.)

દા. ત., 'હું ખોટો નથી' એ કેમ સિદ્ધ કરું? (પ્રશ્નાર્થવાક્ય)

તું નારાજ થા મા, ભાણા !

(ઉદગારવાક્ય)

તમારી તો આશિષ માત્ર માગું.

(નિર્દેશાર્થકવાક્ય)

➤ પ્રશ્નાર્થવાક્યો :

- (1) પણ ગીમીસાહેબ શાના માફી આપે?
- (2) પણ પાકે ઘડે કંઈ કંંદા ચડે?
- (3) તારા ધર્મની ભાષા તું નહીં શીઘે?
- (4) ગામ માટે લઘું એમાં આવડો બળાપો શા માટે?
- (5) આપણે માનવા ન માનવા સાથે ક્યાં નિસબ્ત છે?

➤ ઉગારવાક્યો :

- (1) તાપીનો આ સંગમ કેટલો મનમોહક છે!
- (2) અહીં પણ કુરુક્ષેત્રનું મેદાન!
- (3) કેવો ખાડો પડ્યો છે!
- (4) તમે અમારે માટે શું શું નથી લાવ્યાં!
- (5) અમને જોઈને શું ખુશ થયો છે!

➤ નિર્દેશાર્થકવાક્યો :

- (1) મારો અભ્યાસ ચાલુ રહ્યો.
- (2) મારી પાસે ઘડિયાળ નહોતી.
- (3) આજે ખુશનુમા સવાર છે.
- (4) પણ્ણા, મારે બૂટ લેવાં છે.
- (5) ઘરનાં સૌ જાત્રાએ નીકળ્યાં છીએ.

THANKS

SUBSCRIBE

A red rectangular button with white text. On the left is the YouTube play button icon. To its right is the word "SUBSCRIBE" in a bold, white, sans-serif font. To the right of "SUBSCRIBE" is a small white bell icon with a black outline. A small white cursor arrow points towards the center of the button.